

**Mededeling van de Raad van het BIPT
van 22 april 2024
betreffende
het toepassen van een margin squeeze test voor het
residentiële en kleinzakelijke segment**

INHOUDSOPGAVE

1. Executive summary	3
2. Beschouwingen over het methodologisch kader	5
3. Beschouwingen over de test op portfolioniveau	6
3.1. Scope.....	6
3.2. Rekenmodules.....	6
4. Resultaten van de test	8

1. Executive summary

1. Om het residentiële en kleinzakelijke segment van de markt te bedienen, maken alternatieve operatoren gebruik van aanbiedingen die behoren tot de productmarkt voor centrale wholesale breedbandtoegang (bitstream xDSL, bitstream Fiber PON en kabeltoegang)¹ die worden aangeboden door operatoren met een aanzienlijke marktmacht (hierna: SMP-operatoren of operatoren met *Significant Market Power*).
2. In het besluit van de CRC van 29 juni 2018 betreffende de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep, is aan de SMP-operatoren een verbod opgelegd om margin squeeze-praktijken toe te passen². Er is sprake van wurgprijzen of een margin squeeze wanneer de marge tussen alle relevante inkomsten en de wholesalekosten niet volstaat om de eigen netwerkkosten en de retailkosten te dekken, met inbegrip van een redelijke kapitaalopbrengst. Een margin squeeze kan de concurrentie ernstig verstoren, waardoor de keuzemogelijkheid van eindklanten uiteindelijk in het gedrang kan komen.
3. In de mededeling van de Raad van het BIPT van 22 juni 2021 omtrent richtsnoeren voor het toepassen van margin squeeze-tests, wordt gestipuleerd dat het BIPT op zijn minst iedere twee jaar een margin squeeze-test op geaggregeerd niveau zal uitvoeren – meer bepaald op de portfolio van vooraanstaande producten van de SMP-operatoren, die samen een substantieel deel uitmaken van hun klantenbestand³. Op basis van deze test kan het BIPT inschatten of alternatieve operatoren in staat zijn om de portfolio van de SMP-operatoren te dupliceren.
4. In deze mededeling wordt gerapporteerd over de resultaten van de meest recente margin squeeze tests. Deze werden uitgevoerd in het tweede en derde kwartaal van 2023, in samenwerking met de SMP-operatoren, en vormen een update van de vorige portfoliotest uitgevoerd in 2021. In het werkplan 2023 van het BIPT werd naar dit project gerefereerd in fiche C/1/2023/08.
5. Er is rekening gehouden met de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan sinds de laatste portfoliotest in 2021. Die betreffen met name de verhoogde afname van op glasvezel gebaseerde producten en producten met een zeer hoog debiet in het algemeen, alsook de opgang van "à la carte" convergente producten waaraan meerdere mobiele abonnementen gekoppeld worden. De huidige test gaat uit van de tarieven die in voege waren op 31 maart 2023.
6. Op basis van de voorliggende test, heeft het BIPT geen margin squeeze-praktijken op portfolioniveau vastgesteld op basis van de eigen kosten van de SMP-operatoren. Wanneer er bepaalde aanpassingen worden gedaan aan de schaal en de efficiëntie van de SMP-operatoren, wordt op portfolioniveau slechts in 1 scenario voor 1 operator een lichte squeeze (< 1%) vastgesteld, zonder dat dit resultaat als problematisch wordt beschouwd.
7. Uit deze resultaten kan echter niet afgeleid worden dat er zich in dit segment geen competitieve problemen kunnen voordoen in individuele gevallen. Zoals bepaald in de

---

¹ De markt voor centrale toegang wordt ook markt 3b genoemd volgens de "2014 Recommendation on Relevant Markets" van de Europese Commissie.

² Zie §2280 en §2607 van het CRC besluit van 28 juni 2018 betreffende de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep.

³ Zie Principe 15 van de richtsnoeren.

richtsnoeren (Principe 15), kan het BIPT een margin squeeze-test initiëren indien nieuwe kleinhandelstarieven worden geïntroduceerd of naar aanleiding van de lancering van een nieuw product dat waarschijnlijk een vooraanstaand product zal worden of ook na het indienen van een klacht door een alternatieve operator.

8. Op basis van inzichten bekomen bij de uitvoering van de huidige test, zal het BIPT zijn richtsnoeren op een aantal punten aanpassen. De wijzigingen zullen onder meer betrekking hebben op de behandeling van mobiele telefonie alsook op het differentiëren van resultaten voor producten die op de xDSL- en PON-technologieën gebaseerd zijn. Deze wijzigingen zullen het voorwerp uitmaken van een aparte mededeling.

2. Beschouwingen over het methodologisch kader

9. De marktanalyse van 2018 verbiedt de SMP-operatoren om wurgprijzen te hanteren op de groothandelsmarkt voor lokale toegang en de groothandelsmarkt voor centrale toegang. Een "price squeeze" (of "margin squeeze") zou immers leiden tot een onvoldoende verschil tussen de prijzen voor de tussenverrichtingen stroomopwaarts (wholesaleproducten) en de prijzen van diensten (wholesale of retail) op de markten stroomafwaarts.
10. In de voorliggende test wordt dit nagegaan op een waaier van vooraanstaande producten (een zogenaamde 'portfoliotest'). Een portfoliotest kan, indien gerechtvaardigd, aangevuld worden met een test op het niveau van individuele tariefplannen⁴, waarbij het BIPT nagaat of de retailinkomsten minstens de kosten dekken die als incrementeel kunnen worden beschouwd op het in aanmerking genomen analyseniveau.⁵ Voor de portfoliotest worden ook de niet-incrementele kosten in beschouwing genomen.
11. Naast de marktanalyse van 2018, heeft het BIPT op 22 juni 2021 (vernieuwde) richtsnoeren aangenomen voor het toepassen van margin squeeze tests.⁶ Wat het aggregatieniveau van de test betreft, voorzien deze richtsnoeren dat in eerste instantie een margin squeeze test wordt uitgevoerd op de *flagship products* (of: vooraanstaande producten). De aanbeveling van de Commissie⁷ definieert *flagship products* als retailproducten met de grootste relevantie wat betreft inkomsten, abonnees en reclame-uitgaven. *Flagship products* kunnen zowel standalone aanbiedingen zijn als bundels waarin retailproducten zitten die gebaseerd zijn op relevante gereguleerde wholesaleproducten.
12. De richtsnoeren stipuleren ook dat het BIPT dient rekening te houden met het principe van de "even efficiënte operator test (EEO, equally efficient operator)", indien nodig met aanpassingen. In beginsel wordt uitgegaan van dezelfde schaal en efficiëntie als de betrokken SMP-operator, maar er kunnen schaal aanpassingen worden doorgevoerd waarbij (de waarden van) bepaalde parameters kunnen worden aangepast om een lager niveau van efficiëntie tot uiting te brengen. Men dient er hierbij rekening mee te houden dat een alternatieve operator in het algemeen slechts een betrekkelijk klein marktaandeel aanhoudt en dat verscheidene downstreamkosten (bijvoorbeeld investeringen in "active equipment") bijgevolg dienen gespreid te worden over een kleiner aantal abonnees in vergelijking met de SMP-operator. Hoe lager het aantal abonnees, hoe hoger de kosten per klant zullen uitvallen.

---

⁴ Voor meer details verwijst het BIPT naar sectie 3.2.2. van de richtsnoeren, m.b.t. het niveau van aggregatie waarop de test kan uitgevoerd worden.

⁵ Zie paragrafen 2281, 2282 en 2289 van de marktanalyse van 2018.

⁶ Mededeling van de Raad van het BIPT van 22 juni 2021 omtrent richtsnoeren voor het toepassen van margin squeeze tests.

⁷ Aanbeveling van de Commissie van 11 september 2013 over consistente verplichtingen tot non-discriminatie en kostenmethodologieën om de concurrentie te bevorderen en investeringen in breedband aantrekkelijker te maken (2013/466/EU).

3. Beschouwingen over de test op portfolioniveau

3.1. Scope

13. In de voorliggende test op portfolioniveau zijn de vooraanstaande producten of flagship products opgenomen zoals uiteengezet in sectie 2. Daarnaast is de scope van tariefplannen uitgebreid met producten die in sterke competitie staan met de lowcost producten van alternatieve operatoren en die worden gecommmercialiseerd door de secundaire merken van de SMP-operatoren. Dit is in overeenstemming met de richtsnoeren, aangezien deze producten gekenmerkt worden door een zeer competitieve prijs⁸. Het is immers net in dit segment dat de SMP-operatoren met hun multi-merkenstrategie het hevigst in concurrentie treden.
14. In het kader van deze test is niet onderzocht of er mogelijk sprake is van een squeeze tussen de wholesale inputs van de Proximus Joint Ventures (Fiberklaar en Unifiber) en die van Proximus (bitstream). Dat aspect zal bekeken worden na het finaliseren van het nieuwe FTTH-kostenmodel en zal een aanpassing vereisen van de rekenmodules. In de huidige rekenmodules (die de retail en wholesale prijzen vergelijken) wordt enkel rekening gehouden met het bitstream aanbod van Proximus, omdat alternatieve operatoren momenteel enkel daarvan gebruik maken.
15. Gezien de fusie van Brut  l   en VOO⁹ is er geen aparte test meer uitgevoerd voor Brut  l  . Aangezien de wholesaleprijzen voor VOO hoger liggen dan deze voor Brut  l   en beide dezelfde retailprijzen en kosten hebben, zou de test voor VOO sowieso leiden tot een kleinere marge dan voor Brut  l  .
16. De basis van de test is de portfolio van de SMP-operatoren, zoals die zich voordeed in het eerste kwartaal van 2023.

3.2. Rekenmodules

17. De huidige test maakt gebruik van de bestaande rekenmodules die initieel ontworpen zijn door een externe consultant in 2016 en reeds verder ontwikkeld zijn door het BIPT in 2021. De rekenmodules zijn door het BIPT verder aangepast in functie van de veranderingen die intussen hebben plaatsgevonden, zowel op het vlak van de retail (bijv. wijzigingen in de structuur van het productaanbod) als de wholesale (bijv. nieuwe tarieven en nieuwe tariefstructuren).
18. In de vorige editie stond het BIPT in voor het invullen van de rekenmodules, op basis van informatie die werd opgevraagd bij de operatoren. Om het proces effici  nter te maken, werden de rekenmodules deze keer door de operatoren zelf ingevuld. De opgegeven waarden zijn vervolgens door het BIPT aan een grondige controle onderworpen en de operatoren hebben het BIPT zowel mondeling als schriftelijk van repliek gediend wanneer het nodig was zaken te verifi  ren en/of nader toe te lichten.

---

⁸ Zie sectie 3.2.2. van de richtsnoeren.

⁹ Beiden overgenomen door Orange, zie het besluit van de Europese Commissie in zaak M.10663 – ORANGE / VOO / BRUT  L  .

19. Indien het dit noodzakelijk en toepasselijk vond, heeft het BIPT naderhand de waardes van enkele parameters aangepast, dit om een zo homogeen mogelijk beeld te vormen van een efficiënte operator over alle mogelijke toegangstechnologieën. Zo werd gebruik gemaakt van een geharmoniseerde levensduur, waarbij over alle operatoren en in alle rekenmodellen eenzelfde levensduur werd toegepast, per producttype (standalone internet, 2P, 3P of 4P).
20. In de vorige test werd voor de berekening van de kost van de mobiele component nog een onderscheid gemaakt tussen twee benaderingen, in functie van de manier waarop convergente bundels gecommmercialiseerd werden. Het onderscheid berustte op het feit of de mobiele component optioneel werd aangeboden of daarentegen deel uitmaakte van de bundel. In het eerste geval werden noch de inkomsten noch de kosten van de mobiele component in rekening gebracht, maar werd een deel van de korting die op deze mobiele component werd toegekend toegewezen aan de vaste diensten. Gelet op de kenmerken van de bundels zoals die vandaag worden aangeboden, is het niet altijd duidelijk of de mobiele component als optioneel beschouwd kan worden. Verder hebben verschillende operatoren bij het aanleveren van de data aangekaart dat de exacte formulering van de mobiele component een commerciële keuze is van de operator en niets te maken heeft met de onderliggende kosten. Het BIPT heeft daarom beslist om voor het bepalen van de kosten voor de mobiele component enkel nog gebruik te maken van de "Light MVNO-aanpak" als proxy. Ook hierbij werden dezelfde parameters gebruikt over alle operatoren en rekenmodules heen. De richtsnoeren van het BIPT en meer bepaald Principe 11, zullen in die zin worden aangepast.
21. Het BIPT achtte het opnieuw opportuun om naast het uitvoeren van de test op basis van informatie die werd aangeleverd door de operatoren, sensitiviteitstesten uit te voeren. Met het oog daarop werd ook relevante informatie opgevraagd bij de alternatieve operatoren betreffende volgende parameters, waarvoor zij geconfronteerd werden met een lager niveau van schaalvoordelen: TV-content kosten, de kosten voor het eigen netwerk, de levensduur van de klant en de retailkosten. Daarnaast werd de impact op de marge ook afzonderlijk onderzocht voor wholesale diensten op het kopernetwerk en op glasvezel.

4. Resultaten van de test

22. Het BIPT heeft geen margin squeeze-praktijken vastgesteld op portfolioniveau op basis van de waarden die door de SMP-operatoren werden aangeleverd (het basisscenario).
23. Het aanpassen van de waarde van bepaalde parameters om rekening te houden met de kleinere schaalvoordelen en mindere efficiëntie van een alternatieve operator, blijkt geen significante invloed te hebben op de conclusies van de testen. Slechts in één scenario van de sensitiviteitsanalyse, waarbij hogere contentkosten in beschouwing worden genomen, wordt voor 1 SMP-operator een licht negatieve nettomarge vastgesteld op portfolioniveau. Dit resultaat kan niettemin verklaard worden door de specifieke aard van de portfolio van deze operator. Dit resultaat wordt dus vanuit concurrentieoogpunt niet als problematisch beschouwd.
24. De rekenmodules maken het ook mogelijk om marges te berekenen voor individuele producten, die deel uitmaken van de portfolio van een operator. In dat geval, zoals bepaald in de richtsnoeren, worden hierbij enkel de kosten die bestempeld kunnen worden als incrementeel op het niveau van de betrokken tariefplannen in beschouwing genomen¹⁰, zijnde de maandelijkse wholesaleprijzen voor de eindverbinding met het netwerk, de eenmalige kosten (zoals vergoedingen voor de installatie of activatie van de lijn en/of de modem), de prijs voor de modem en waar relevant de TV-content kosten.
25. Het BIPT heeft op productniveau zowel in het basisscenario als in het kader van de sensitiviteitsanalyses een dergelijke analyse uitgevoerd. Op basis van de resultaten van deze analyse, is het BIPT van oordeel dat er geen rechtvaardiging bestaat voor een inbreukprocedure.

Bernardo Herman
lid van de Raad

Peggy Valcke
lid van de Raad

Stefaan Vyverman
lid van de Raad

Michel Van Bellinghen
voorzitter van de Raad

---

¹⁰ Zie Principe 3 van de Mededeling van de Raad van het BIPT van 22 juni 2021 omtrent richtsnoeren voor het toepassen van margin squeeze-tests.